

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGEDI VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Külkereskedelmünk alakulása, föladatai

Miniszteri tájékoztató

Hazánk külkereskedelmi árucere-forgalmának 1984. évi alakulásáról, valamint az idej legfontosabb feladatokról tájékoztatta kedden Veress Péter külkereskedelmi miniszter a sajtó képviselőit a Parlamentben.

A miniszter elmondta, hogy tavaly a külkereskedelmi egyensúly tovább javult: a rubelszámoslású árucere-forgalomban kivitelünk számottevően mehaladta a behozatalt, és — a tervezettnél valamivel kisebb arányban — az 1983. évi szintet meghaladó aktívumot értünk el a konvertibilis elszámolású árucere-forgalomban is. Kedvezően alakult nemzetközi megítélésünk is, hitelképességünk fokozódott. Változatlanul gondot okoz, hogy a konvertibilis exporton belül viszonylag csekély a magas feldolgozottságú termékek aránya, és hogy néhány területen nem sikerült megbiztosítani a termékek tartósságát egyenletes jó minőségűt. A kiszállítások üteme sem volt kielégítő: a tavalyi aktívumnak közel egyharmada decemberben keletkezett.

A miniszter kiemelte a szocialista országokkal folytatott árucere-forgalom alapvető jelentőségét. A szocialista országokból származik a vásárolt energia-hordozók túlnyomó többsége, az alapanyagimport több mint egyharmada, és a gépipari behozatal 64 százaléka. A tavalyi évet jelentős, korábban felhalmozódott külkereskedelmi passzívummal kezdtük, és a cél elsősorban az elmaradás csökkentése volt. Ezt sikerült is teljesíteni oly módon, hogy mind az export, mind az import az előirányzatot meghaladó mértékben növekedett. Kivitelünk érte a tervezett 9 helyett 11 százalékkal haladta meg az előző évet, miközben behozatalunk az előirányzott 1983-as szinthez képest néhány ágazatban valamelyest ugyancsak emelkedett.

A szocialista országok közül legjelentősebb külkereskedelmi partnerünk változatlanul a Szovjetunió: a teljes külkereskedelmi árucere-forgalom 32 százaléka, a rubelszámoslású forgalomnak pedig több mint 60 százaléka a Szovjetunióval folytatott kereskedelemben reálizálódik. A Szovjetunióba tavaly mintegy 11 százalékkal többet exportáltunk, és onnan összesen hat százalékkal többet vásároltunk, mint egy évvel korábban.

A többi európai szocialista országgal összességében 5,5 százalékkal nőtt tavaly az árucere-forgalmunk, ennek legnagyobb hányadát — kivitelben és behozatalban egyaránt — gépipari cikkek, berendezések alkották. Exportunkban jelentős volt

még az élelmiszeripari termékek, importunkban pedig a vegyipari és könnyűipari cikkek aránya.

A konvertibilis elszámolású árucere-forgalomban az előirányzottat megközelítő aktívumot sikerült elérni, és kivitelünk — immár harmadik egymást követő évben — jelentősen meghaladta a behozatalt. Az exportált termékek mennyisége a tervezett 4,3 helyett 5 százalékkal nőtt, az árak — mindenekelőtt a mezőgazdasági árak — kedvezőtlen alakulása miatt azonban a kivitel értékének növekedése csak az 1983. évi szintet érte el. Továbbra is gondot jelent, hogy a konvertibilis elszámolású exportunk termékösszetétele kedvezőtlen; túlsúlyban van a kevésbé megmunkált, anyagjellegű cikkek aránya, és viszonylag kevés feldolgozóipari terméket szállítottunk a konvertibilis piacokra. Tavaly elsősorban a kohászati és a vegyipari, valamint egyes élelmiszeripari cikkek kivitelében sikerült jelentős többletet elérni, a gépipari exportja viszont a tervezett szintet sem érte el. A behozatalban — amelynek mennyisége az előző évet egy százalékkal meghaladta — különösen a fogyasztási iparcikkek, valamint az anyagok és alkatrészek aránya volt számottevő.

A konvertibilis forgalomban belül jelentősen bővült tavaly a fejlett tőkés országokkal folytatott árucere-forgalom. Hazánk teljes külkereskedelmi forgalmában ezeknek az országoknak a részaránya 1984-ben elérte a 35 százalékat. Kivitelünk az 1983-as exporthoz képest mintegy 150 millió dollárral bővült, ami különösen az Ausztriába, Egyesült Államokba, Nagy-Britanniába és az NSZK-ba irányuló export-többletből adódott. Továbbra is gondot okoztak a protekcionista korlátozások. Tavaly a fejlett tőkés országokba szállított termékeknek csaknem 40 százalékat sújtotta valamilyen protekcionista intézkedés, illetve mennyiségi korlátozás. Különösen a mezőgazdasági, az élelmiszeripari, az acél- és textilipari, a vegyipari és gépipari exportot érintette ez érzékenyen, s akadályozta számos, korszerű technikát hordozó gép és berendezés behozatálát.

Magyarország külkereskedelmi árucere-forgalmából a fejlődő országok mintegy 12 százalékkal részesedtek. Ide irányuló kivitelünk — elsősorban a vásárlók fi-

zetési gondjai miatt — tavaly tovább csökkent.

A külkereskedelem idej feladatairól szólva a miniszter hangsúlyozta, hogy az 1985. évi népgazdasági terv fő célkitűzése változatlanul a külső egyensúlyi helyzet javítása. Ugyanakkor a terv a gazdaságfejlesztés érdekében — évek óta először — importnövekedést is előírta. Mindez az exporttevékenység további bővítését követeli meg a hazai vállalatoktól. A rubelszámoslású forgalomban az export dinamikus növelésével el kell érniük, hogy importunkat fokozhassuk, s egyben szerény aktívum is létrejöhessen. Kedvező alapot biztosít ehhez, hogy az 1985-re vonatkozó államközi tárgyalásokat minden eddiginél korábban sikerült lezárni. A konvertibilis árucere-forgalomban az exportmennyiség legalább 5 százalékos növekedését kell elérniük. Ezen belül is különösen a feldolgozóipari kivitel arányát kívánjuk javítani.

A külkereskedelmi feladatok minél eredményesebb megoldása érdekében az idej folytatódik a külkereskedelmi szervezetének korszerűsítése. Jelenleg már 250 vállalat jogosult önálló külkereskedelmi tevékenységre, közülük tizenháromnak az idej január 1-ével tették ezt lehetővé. Lépesek történnek új típusú külkereskedelmi vállalkozó szervezetek kialakítására is. A Transelektro, a Hungarotex és a Konsumex már megkezdte tevékenységének továbbfejlesztését, amelynek lényege, hogy a hagyományos kereskedelmi funkciók ellátásán túl a vállalat aktívan bekapcsolódik a termelés-szervezési, termeléstől, és a termelésfinanszírozási feladatok végrehajtásába is.

MSZBT

Kedden a Parlament vadásztermében ülést tartott a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége. Apró Antal, az MSZBT elnöke megnyitójában méltatta hazánk felszabadulásának közeleg 40. évfordulóját. A testület elfogadta a társaság idej munkatervét; közép-pontjában hazánk felszabadulása, a fasizmus felett aratott győzelem, az MSZBT megalakulása 40. évfordulójának alkalmából szervezett akciók, rendezvények állnak

Lázár György fogadta Vo Nguyen Giapot

Lázár György, a Minisztertanács elnöke kedden hivatalában fogadta Vo Nguyen Giapot, a Vietnami Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettesét, aki február 2—6-ig munkalátogatáson tartózkodik Magyarországon. A vietnami miniszterelnök-helyettes itt-

tartózkodása során megbeszélést folytatott Czigye Lajossal, a Minisztertanács elnökhelyettesével és Pál Lénárdal, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökével.

Vo Nguyen Giap ma, szerdán utazik el hazánkba.

Vízvezeték- és csatornaépítés

Lehetőségek, fejlesztések a megyében

Szűkebb pátériánkat, Csongrád megyét úgy is szokták jellemezni, mint édesvízben gazdag területet. Olyannyira „ül” ez a műsítés, hogy egy-egy hosszabb, esős időszak után a természet áldása miatt vízből annyi jut némelyik településnek, hogy nyugodtan ki lehet tenni egy-egy ház elé a belvízveszély táblát. Hétköznapjainkban örökös téma a víz perelünk, ha kevés van belőle, dühösek vagyunk, ha sok jut. Persze mesterséges eszközökkel is próbáljuk megtartani a természetes egyensúlyt. Társadalmi méretekben komoly erőfeszítéseket teszünk, hogy a vízgazdálkodás jobb legyen — ez derült ki a megyei tanács legutóbbi ülésén is, amikor a testület áttekintette a tízéves fejlődést.

A legtöbb embert elsősorban az érdeklő — különösen napjainkban, amikor bővül a magánérvs építkezők táborára — hogy ahol házat szeretne felhúzni, ott van-e vízvezeték és csatorna. Csongrád megyét a legurbanizáltabb területek között tartják számon, és a továb-

bi városodásnak is fontos előfeltétele a közműves vízellátás, valamint a csatornázás helyzete. Távirati stílusban megállapítható, az előbbinél jök az állapotok, az utóbbinál azonban nem. A vezetékes vízhálózat a megye minden településén megtalálható, és a fogyasztás tíz év alatt majdnem megkétszereződött. Gond csak nyáron, a locsolási időszakban jelentkezik, amikor a szűkebb tárolási lehetőségek miatt egy-két helyen akadozik az ellátás. Eppen ezért a szakemberek nem is tűzik ki célul a következő öt éves tervben a jelentősebb hálózatfejlesztést. Alapvető feladatnak tartják a vízellátás biztonságának növelését, és a húszévesnél idősebb vezetékek kicserélését.

A csatornahálózatra kapcsolott lakások aránya egy évtized alatt 19 százalékról 30 százalékra emelkedett. A fejlesztések ellenére — a megyei tanács megállapítása szerint — a csatornahálózat sokszor gátja a dinamikus város-, községépítésnek. Jelenleg a megye öt városa és nyolc községe ren-

delkezik csatornaművel, de a hálózat csak a sűrűn lakott központi területekre terjed ki. Leggyakoribb módja a szennyvízelvezetésnek a szikkasztás. Érdekes adatokkal össze lehet hasonlítani a települések urbanizáltsági szintjét ilyen szempontból is. Szegeden a csatornára kötött lakások aránya 60 százalék, Vásárhelyen, Szentesen, Makón és Csongrádon 25 százalék, a községekben pedig 0,1 százalék. Nem túlzás állítani, hogy a szennyvízelvezetés jelenlegi állapota messze elmarad a vízellátás színvonalától. A különbséget szeretnék enyhíteni, szinte minden városban és községben egyaránt, a következő esztendőkből. Ezenkívül napirenden szerepel új tisztítótelepek építése, illetve a meglevők korszerűsítése. Csak Szegednél naponta 50 ezer köbméter szennyvizet engedünk a Tiszába. Ez a mennyiség már környezetvédelmi okok miatt is aggodalmat vált ki. A szennyvizet az ipar is nagymértékben termeli. Amíg 1975-ben a gyárak, üzemek, vállalatok csak napi 17 ezer köbméter vizet használtak fel, addig napjainkra ez a mennyiség 107 ezer köbméterre nőtt. Bár a tisztított ipari szennyvizek tömege is nagyobb lett — 19 ezer köbméter helyett 34 ezer köbméter —, azonban a tisztítótelepek berendezéseinek túlterhelése, a szűk kapacitás akadályai a vízminőség javításának.

Többnyire csatornák segítségével lehet elhárítani a belvízveszélyt is. Az utóbbi két évtizedben a vízminőség javulásával a vízveszélyesség is jelentősen csökkent. Az ipar használatára is nagy fejlesztési vízkészletek állhatnak rendelkezésre. Mivel a tiszai víztárolás a duzzasztómű feletti mederszakaszon történne, és a duzzasztási vízszint nem volna olyan magas, hogy a folyó kiléphetne természetes medréből (magasabb vízállásoknál a duzzasztómű már működésképtelen), ugyanúgy, mint a már meglevő törökbecsei vízlépcső esetében, talajvízváros keletkezésére nem kell számítani. Hosszabb nyári, árhullámmentes időszakokban a mederbeli vízáramlás felére-harmadára lassul, így a növény- és állatvilágban átmeneti — bár nem károsan visszafordíthatatlan — kisebb átrendeződések történhetnek. Megelőzésére a vízszennyézt és a káros vizek Tiszába vezetését kell szigorúbb eszközökkel meggátolni.

H. M.

„Pihen” a terv

A csongrádi vízlépcső sorsáról

Az MSZMP Csongrád megyei bizottságának alapvető tájékoztatójában, a közérdekű kérdésekre adott válaszok között a csongrádi vízlépcső sorsával összefüggő információt olvashatunk. A kérdésre — hogy mi a helyzet a tervezett vízlépcső sorsában? — az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság a következő választ adta:

A 70-es évek végén elkészülték a tervet a Csongrád város felett mintegy 7 kilométerre (Csongrád-Bokros térségében) megépítendő duzzasztómű kivitelezésére. 1981-ig el is készült az a körülmény, amely a kijelölt építési munkaterület körüljárja, és a Tisza esetleges árhullámainál mentesíti. A duzzasztómű a terv szerint ugyanis száraz munkatérben épülne, s a Tiszát, átvágás létesítésével, a mű elkészülte után vezetnék rá. A gazdasági helyzet országos alakulása miatt a munkák további folytatását el kellett halasztani. Az újraindítás dátu-

ma egyelőre még határozatlan, de a VII. ötéves terv-időszak vége előtt már bizonyosan nem lehet szó a folytatásról.

A duzzasztómű által létrehozott vízlépcső hármascélt szolgálja: Csongrád megye jóformán a teljes tiszántúli felében, továbbá a Tiszán inneni terület nagy részén öntözővizet adna, lehetővé tenné a Tisza kisvízi hajózását, és elsősorban csúszidőszakokban, elektromos áram fejlesztésére adna módot. Kiegészítésként az a további két előny, amely szerint csak a vízlépcső megépülte után csatlakoztatható be a Tiszába a szintén megépítendő Duna—Tisza hajózási és öntözőcsatorna, továbbá az, hogy a csongrádi vízlépcső elkészülte tenné hajózhatóvá a folyót, mint utolsó láncszem, torkolatától a zárhonyi átrakóállomásig. A vízlépcső elkészülte után egységes rendszerben lehetne öntözni a teljes Tisza—Maros—Körös folyókört, ami az itteni mezőgazdaság termelési feltételeinek

minőségi javulásával járna. Kiterjedtebb lehetne a zöldség- és gyümölcstermelés, de még az állattenyésztés is jelentősen bővülhetne. Az ipar használatára is nagy fejlesztési vízkészletek állhatnak rendelkezésre. Mivel a tiszai víztárolás a duzzasztómű feletti mederszakaszon történne, és a duzzasztási vízszint nem volna olyan magas, hogy a folyó kiléphetne természetes medréből (magasabb vízállásoknál a duzzasztómű már működésképtelen), ugyanúgy, mint a már meglevő törökbecsei vízlépcső esetében, talajvízváros keletkezésére nem kell számítani. Hosszabb nyári, árhullámmentes időszakokban a mederbeli vízáramlás felére-harmadára lassul, így a növény- és állatvilágban átmeneti — bár nem károsan visszafordíthatatlan — kisebb átrendeződések történhetnek. Megelőzésére a vízszennyézt és a káros vizek Tiszába vezetését kell szigorúbb eszközökkel meggátolni.

Erdővédelem

Országos erdővédelmi konferenciát tartottak kedden Budapesten. A tanácskozáson — amelyet az Országos Erdészeti Egyesület és a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium közösen rendezett — elsősorban a levegő szennyezettségéből adódó károsodás mértékét, valamint a védekezés lehetőségeit vitatták meg a szakemberek.

Az előadók emlékeztettek rá, hogy az erdők — környezetszennyezésből adódó — pusztulása ma már világszerte probléma. A káros elhárítására, illetve mérséklésére a közeljövőben mérő- és megfigyelő rendszerek kiépítését tervezik a szakemberek.